

Auteursrecht

Jacqueline Seignette en Marijn Kingma

Wetgeving

In februari werd de Richtlijn Collectief Beheer vastgesteld.¹ De richtlijn harmoniseert het regelgevend kader voor collectief beheer en regelt daarnaast op welke wijze de Europese muziekauteursrechtenbureaus grensoverschrijdende licenties voor online muziekgebruik kunnen verlenen. De regering heeft een implementatiewetsvoorstel in voorbereiding met het oog op inwerkingtreding in april 2016. Hierop vooruitlopend en mede naar aanleiding van een ACM onderzoek heeft Buma Stemra haar aansluitvoorwaarden flexibeler gemaakt. Auteurs kunnen hun aansluiting voor bepaalde exploitatievormen uitsluiten.

Het wetsvoorstel ter implementatie van de richtlijn verweesde werken is in 2014 aangenomen. De wetswijziging maakt digitalisering van verweesde werken door bibliotheken, musea, onderwijsinstellingen, archieven en audiovisuele erfgoedinstellingen zonder voorafgaande toestemming mogelijk op voorwaarde dat zij een billijke vergoeding betalen en niet dan nadat zij door zorgvuldig onderzoek hebben vastgesteld dat de rechthebbende van het boek of geluidsfragment niet te vinden is (artikel 16o – 16r Aw). Deze onderzoeksplicht wordt bij voorbaat als zo belemmerend ervaren, dat de regering onderzoek heeft laten doen naar de mogelijkheid om collectieve licentieafspraken algemeen verbindend te verklaren ('extended collective licences'). Het IVIR concludeert dat dit inderdaad wenselijk zou zijn en adviseert tot invoering van een systeem naar Deens en Noors voorbeeld, waarbij het verbodsrecht in zoverre intact blijft dat de individuele rechthebbende een opt out mogelijkheid heeft.²

De geschriftenbescherming is per 1 januari 2015 afgeschaft (Stb. 2914, 437).

Het wetsvoorstel auteurscontractenrecht is intussen door de Tweede Kamer aangenomen. Bij nota van wijziging is het wetsvoorstel op een belangrijk punt aangepast.³ Voor de hoofdregisseur, scenarioschrijver en hoofdrolspelers bepaalt het voorstel nu dat de billijke vergoeding voor lineaire TV uitzendingen moeten worden betaald door de exploitant aan een collectieve beheersorganisatie. De betalingsplicht rust daarmee op de partij die in de markt omzet genereert en is niet meer afhankelijk van wat auteur en producent met elkaar afspreken. De aanvankelijke gedachte van de regering om dit verplichte collectieve beheer ook voor video-on-demand in de wet vast te leggen, is niet doorgevoerd. De TV distributeurs, omroepen en producenten verenigd in Rodap hebben intussen afspraken gemaakt met Lira, Norma en Vevam op grond waarvan de collectieve beheersorganisaties billijke vergoedingen zullen gaan innen bij de eindexploitant, zowel voor lineaire TV uitzendingen als voor video-on-demand diensten.

Rechtspraak

Europees

¹ Richtlijn 2014/26/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten en de multiterritoriale licentieverlening van rechten inzake muziekwerken voor het online gebruik ervan op de interne markt.

² P.B. Hugenholtz e.a., 'Extended collective licensing: panacee voor massadigitalisering?', IVIR, Amsterdam, 1 september 2014.

³ TK 2014-2015, 33308, nr. 10.

Het Europese Hof van Justitie hof boog zich in twee uitspraken over de vraag of hyperlinken een mededeling aan het publiek is. In *Svensson/Retriever*⁴ overwoog het hof dat het plaatsen van een hyperlink op zich een mededeling aan het publiek is omdat er sprake is van een beschikbaarstelling aan een onbepaald en vrij groot aantal ontvangers. De meningen zijn verdeeld of het Hof hiermee heeft vastgesteld dat het linken naar ongeautoriseerde content zonder meer een mededeling aan het publiek in de zin van de richtlijn vormt.⁵ Het is in ieder geval de vraag of het arrest van het Hof Amsterdam in *Sanoma/GeenStijl* nog in stand kan blijven. Het Hof Amsterdam oordeelde in deze zaak dat het plaatsen van een link naar foto's die door een derde in een digitale kluis op het internet zijn geplaatst, geen openbaarmaking van die foto's vormt als de digitale kluis niet volstrekt privé is gebleven. De link verschaft dan aldus het Amsterdamse Hof geen nieuw toegangskanaal aan het publiek en vormt daarmee geen interventie in de zin van de jurisprudentie van het HvJEU. A-G van Peursem concludeerde intussen tot het stellen van prejudiciële vragen.⁶

Minstens zoveel discussie is ontstaan over de gevolgen van *Svensson* voor het linken naar geautoriseerde content.⁷ Het Hof oordeelt dat als die content zonder beperkingsmaatregelen toegankelijk is, de licentie gericht is op het gehele Internet publiek. Een link naar de geautoriseerde content bereikt dan geen nieuw publiek, tenzij de websitebeheerder een interventie pleegt. Daarbij maakt het niet uit of de indruk wordt gewekt dat de content op de website zelf staat, terwijl er feitelijk wordt gelinkt naar een andere website (embedden). Bevat de website wel beperkingsmaatregelen en kunnen die via een link worden omzeild, dan wordt met die link wel een nieuw publiek ontsloten.

In *Bestwater* oordeelde het Hof over het embedden van een YouTube filmpje. In een korte beschikking herhaalt het Hof de overwegingen van *Svensson*. Het Hof zegt helaas niets over het feit dat het filmpje zonder toestemming op YouTube was geplaatst, vermoedelijk omdat de prejudiciële vraag deze omstandigheid niet vermeldde en de verwijzende rechter reeds had vastgesteld dat er geen sprake is van een nieuw publiek.⁸

In *OSA*⁹ oordeelde het hof dat de exploitant van een kuurinrichting een mededeling aan het publiek verricht door radio en TV signalen naar de patiëntenkamers te verspreiden. Het Hof wijst het beroep van de kuurinrichting op *Marco del Corso*¹⁰ van de hand omdat dat arrest enkel op naburige rechten ziet. Artikel 3 van de Auteursrechtlijn verzet zich tegen een nationale bepaling die het recht van auteurs om de mededeling aan het publiek toe te staan of te verbieden, uitsluit.

In *Meltwater*¹¹ oordeelt het Hof dat internetgebruikers geen toestemming van auteursrechthebbenden nodig hebben om een reproductie van een werk in hun internetbrowser te openen. De reproducties op

⁴ HvJ EU, 13 februari 2014, C-466/12, IER 2014/46, m. nt. Seignette.

⁵ Zie bijvoorbeeld D.J.G. Visser, Kroniek van de Intellectuele Eigendom, NJB 2014/794; noot Seignette bij *Svensson*, IER 2014/46; J. Becker, M. Jansen, 'Auteursrechtdebat: Het *Svensson*-arrest en copy-pasting, wat is rechtens?', 5 september 2014, IEF 14151. Anders Chavannes/Van der Laan, Kroniek technologie en recht, NJB 2014/1836.

⁶ Conclusie G.R.B. van Peursem, 9 januari 2015, ECLI:NL:PHR:2015:7.

⁷ Zie o.a. J.R. Spauwen, 'Gewone link maakt in principe geen inbreuk op auteursrechten', Bb 2014/32; M.C. Janssen, 'De impact van het internet op de sector van het auteursrecht (of is het omgekeerd?) – een analyse aan de hand van de rechtspraak van het Hof van Justitie', SEW 2014/10; T. Van den Heuvel, 'Hyperlinks – Het 'nieuwe' publiek, tussenkomen en omzeilen', Internetrecht 2014/5.

⁸ Aldus ook P. Geerts, 'Geen uitspraak over toegestaan embedden naar illegale content', B9 13332; Conclusie G.R.B. van Peursem bij *Sanoma/GeenStijl* (2.3.29).

⁹ HvJ EU, 27 februari 2014, C-351/12, AMI 2014, nr. 13, p. 155, m.nt. Visser en Kreijger.

¹⁰ HvJ EU, 15 maart 2012, C-135/10, IER 2012, nr. 28, p. 313.

¹¹ HvJ EU, 5 juni 2014, C-360/13, IER 2014, nr. 50 m.nt. Speyart.

het scherm en in de cache van de internetgebruiker zijn van voorbijgaande en incidentele aard in de zin van artikel 5, lid 1 en 5 van de richtlijn.

In *TU Darmstadt/Eugen Ulmer*¹² oordeelde het Hof dat de Auteursrechtlijn er niet aan in de weg staat dat lidstaten bibliotheken het recht verlenen om de van hun verzamelingen deel uitmakende werken te digitaliseren, indien dat noodzakelijk is om die werken via speciale terminals in de gebouwen van die instellingen beschikbaar te stellen voor de gebruikers (artikel 5(3)(n)). Indien die gebruikers vervolgens de werken afdrukken op papier of opslaan op een USB-stick is er opnieuw sprake van een reproductie. Deze reproductie valt volgens het hof niet onder artikel 5(3)(n) maar kan wel toegestaan zijn onder artikel 5(2)(a) en (b) mits aan de voorwaarden van dat artikel is voldaan (waaronder afdracht van een billijke vergoeding).

In een recente uitspraak oordeelde het Hof van Justitie dat er geen uitputting optreedt als een geautoriseerde reproductie van een werk nadat deze in de Unie in de handel is gebracht een vervanging van drager ondergaat, zoals de overbrenging van een op een papieren poster aangebrachte reproductie op een canvasdoek, en in die nieuwe vorm opnieuw in het verkeer wordt gebracht (*Allposters/Pictoright*).¹³

Het arrest dat de meeste ophef heeft veroorzaakt is vermoedelijk *ACI/Thuiskopie*¹⁴, in de media beter bekend als de uitspraak waarmee in Nederland een downloadverbod is geïntroduceerd. Het Hof oordeelt dat de thuiskopie-exceptie niet van toepassing is op kopieën uit ongeoorloofde bron en dat de Nederlandse wettelijke regeling die geen onderscheid maakt tussen privékopieën uit geoorloofde en uit ongeoorloofde bron, in strijd is met de doelstellingen van de Auteursrechtlijn. Een vergoedingstelsel dat rekening houdt met ongeoorloofde kopieën biedt aldus het Hof geen rechtvaardig evenwicht tussen de belangen van rechthebbenden en gebruikers omdat alle gebruikers die de thuiskopieheffing betalen daarmee genoodzaakt zijn mee te betalen aan de schade die is ontstaan door reproducties voor privégebruik uit illegale bron.

Op het gebied van internettussenpersonen deed het Hof in maart 2014 een belangwekkende uitspraak in de zaak *UPC Telekabel/Constantin Film*.¹⁵ In deze zaak werd onder meer de vraag gesteld of het verenigbaar is met het Unierecht om een bevel in de zin van artikel 8 lid 3 Auteursrechtlijn op te leggen aan een internetprovider als daarbij niet wordt gespecificeerd welke maatregelen de provider precies moet nemen om toegang tot ongeautoriseerde content te blokkeren. Anders dan AG Cruz Villalón oordeelt het hof dat specificering niet nodig is. Het is aan de provider om te laten zien dat hij redelijke maatregelen heeft genomen. De maatregelen moeten doeltreffend zijn en niet-toegestane oproepingen van beschermde werken verhinderen of ten minste bemoeilijken. Het is niet vereist dat de inbreuk door de maatregelen volledig wordt beëindigd. De provider kan dus niet volstaan met het verweer dat omzeiling plaats vindt of mogelijk is.

Het Hof sprak zich in *Deckmyn/Vandersteen* uit over de parodie-exceptie (artikel 5 lid 3 sub k Auteursrechtlijn). De zaak betrof een kalender met daarop een afbeelding die lijkt op de voorkant van het stripboek 'De Wilde Weldoener' van Suske en Wiske. Uitgever Deckmyn beroept zich op de parodie-exceptie. Vandersteen stelt dat er geen sprake is van een parodie en vordert een verbod, onder meer vanwege de discriminerende inhoud van de tekening. Het Hof stelt vast dat het begrip 'parodie' een autonoom unierechtelijk begrip is, ondanks dat het gaat om een facultatieve beperking. Het hof

¹² HvJ EU, 11 september 2014, C117/13, IER 2014/44, m.nt. Ringnalda.

¹³ HvJ EU 22 januari 2015, C-419/13.

¹⁴ HvJ EU 10 april 2014, C-435/12, IER 2015/4, m.nt. Ringnalda.

¹⁵ HvJ EU 27 maart 2014, C-314/12, IER 2014, nr. 45, p. 298, m.nt. Kulk.

bespreekt vervolgens de voorwaarden waaraan een werk moet voldoen om als parodie te kunnen worden aangemerkt: een bestaand werk wordt nagebootst met duidelijke verschillen en er wordt aan humor gedaan of de spot wordt gedreven. De parodie hoeft geen ander eigen oorspronkelijk karakter te vertonen, moet redelijkerwijze aan een andere persoon dan de auteur van het oorspronkelijke werk kunnen worden toegeschreven, betrekking hebben op het oorspronkelijke werk zelf of de bron van het geparodieerde werk vermelden. Het Hof geeft hiermee een ruime uitleg van het parodiebegrip dat niet alleen ziet op het parodiëren van een werk, maar ook het parodiëren met een werk. Evenals in *UPC Telekabel* schrijft het Hof voor dat de nationale rechter een rechtvaardig evenwicht moet treffen tussen de betrokken grondrechten zoals beschermd in het Handvest, in dit geval het grondrecht op vrije meningsuiting, het grondrecht van eigendom zoals uitgewerkt in artikel 2 en 3 van de Auteursrechtverdracht en het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming.

Nationaal

In *Ziggo/Brein* oordeelde het Haagse Hof¹⁶ dat de aan de gedaagde access providers opgelegde blokkade van ThePirateBay niet voldoet aan de evenredigheidseis en daarvan deel uitmakende effectiviteitseis. De aantasting van de vrijheid van ondernemerschap van de providers is dan niet gerechtvaardigd. Het Hof achtte relevant dat de blokkade door abonnees op grote schaal werd ontweken. De uitspraak dateert van voor het *UPC Telekabel* arrest waarin het Europese Hof overwoog dat een maatregel niet volledig effectief hoeft te zijn. In 2015 wordt uitspraak van de Hoge Raad verwacht.

De Hoge Raad sprak zich in *Rubik/Beckx* uit over de auteursrechtelijke bescherming van de Rubik kubus.¹⁷ Het Hof Arnhem had geoordeeld dat de kubus als zodanig niet als werk kwalificeert, maar de kubus in combinatie met de negen kleurvlakken wel. De Hoge Raad overweegt dat het Hof de juiste maatstaf heeft gehanteerd door te onderzoeken of de elementen van de kubus technisch bepaald zijn. Het oordeel dat de kubus vanwege de functie van een driedimensionaal logicaspel technisch bepaald is, acht de Hoge Raad niet onbegrijpelijk. Het Hof hoefde niet, zoals Rubik betoogde, mee te wegen dat ook andere vormen en andere verdelingen (5x5x5, 6x6x6 en 7x7x7) mogelijk zijn. De enkele omstandigheid dat hetzelfde idee op uiteenlopende wijzen kan worden vormgegeven, brengt niet mee dat de gekozen vormgeving een eigen oorspronkelijk karakter heeft.

Naast het Europese Hof, beslisten ook de Hoge Raad en de Rechtbank Den Haag dat de Nederlandse thuiskopiewetgeving niet voldoet. In *Norma/Staat*¹⁸ oordeelde de Hoge Raad dat de AMvB die de thuiskopieheffing bevroor tot in belang afnemende dragers (CD-R, DVD-R) en daarmee in belang toenemende dragers zoals MP3 spelers, uitsluit, onrechtmatig is jegens Norma. De Staat heeft intussen een schikking getroffen met Norma en Stichting de Thuiskopie. De AMvB van 2012 waarbij de thuiskopieheffing is uitgebreid naar meerdere dragers, is door de Haagse rechtbank eveneens partieel onverbindend geoordeeld, omdat niet gezegd kan worden dat de vergoeding geheel ziet op kopiëren uit geoorloofde bron en het kopiëren uit ongeoorloofde bron in het licht van de uitspraak van het Hof van Justitie in *ACI/Thuiskopie* niet mag worden meegerekend. De AMvB is daarmee onrechtmatig jegens Acer c.s.¹⁹

¹⁶ Hof Den Haag, 28 januari 2014, MF 2014, nr. 5, p. 72, m.nt. Kingma.

¹⁷ Hoge Raad, 19 september 2014, NJB 2014/1728.

¹⁸ Hoge Raad, 7 maart 2014, AB 2014/230 m.nt. Boogaard.

¹⁹ Rb. Den Haag, 14 januari 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:798 (*Acer c.s./Staat, Thuiskopie*).

De collectieve rechtenorganisaties voor filmmakers en acteurs hebben diverse procedures gevoerd om een vergoeding voor kabeldoorgifte veilig te stellen. Daarbij speelde de vraag of de doorgifte nog valt onder de kabeldoorgifte als bedoeld in artikel 26a Aw en heruitzending in artikel 14a WNR. Met name voor de filmacteurs was deze vraag relevant omdat Norma haar mandaat had toegespitst op de definitie van heruitzending. De Hoge Raad oordeelde in *Norma/NL Kabel*²⁰ dat van heruitzending geen sprake is als de programmadrage signalen door de omroepen aan de kabelaars worden aangeleverd via een niet voor algemene publiek toegankelijke één-op-één verbinding, zoals door het Hof was aangenomen. De Hoge Raad sanctioneert voorts het oordeel van het Haagse Hof dat de overdracht aan Norma niet voldoende bepaalbaar is. In *Lira/UPC*²¹ oordeelde de rechtbank Amsterdam onder verwijzing naar *Norma/NL Kabel* dat de kabeldoorgifte zoals UPC c.s. dat doen, niet valt onder artikel 26a Aw. De rechtbank wees het verbod op kabeldoorgifte wel toe, omdat de overdracht aan Lira mede ziet op de situatie waarop de programma's thans aan UPC c.s. worden aangeleverd. Ook achtte de rechtbank deze overdracht voldoende bepaalbaar. De rechtbank volgde UPC c.s. niet in hun betoog dat het wettelijk vermoeden van overdracht van artikel 45d Aw aan de overdracht aan de collectieve beheersorganisatie in de weg staat.

Met de afschaffing van de geschriftenbescherming dreigen de mogelijkheden voor omroepen tot exploitatie van hun programmeergegevens weg te vallen. De NPO zoekt de bescherming daarom mede in het gewone auteursrecht. In *Telegraaf/NPO* betoogt zij dat de lijst van programma's auteursrechtelijk beschermd is omdat het de weergave vormt van de programmering die door middel van een creatieve selectie en rangschikking tot stand is gekomen. Het Amsterdamse Hof wijst dit af, omdat het werk belichaamd is in de programmering zelf en niet in de lijst met programmeergegevens.²²

Na het *Svensson* arrest heeft een enkele Nederlandse rechter zich uitgesproken over hyperlinks. De Rechtbank Limburg oordeelde dat MyP2P TV live streams van sportwedstrijden openbaar maakt door de wedstrijden te selecteren en te linken naar computers van derden die de streams van de geselecteerde wedstrijden zonder toestemming van Premier League c.s. op hun computer zetten.²³ Door op MyP2P op de playknop te klikken kon men zich gratis toegang verschaffen tot de wedstrijden die normaliter alleen toegankelijk zijn via beperkende maatregelen, zoals registratie of betaling. De wedstrijd verscheen daarbij full screen zonder dat de gebruiker naar de website van een derde werd doorgestuurd.

In *VOB/Stichting Leenrecht*²⁴ besloot de rechtbank Den Haag tot het stellen van prejudiciële vragen over het uitlenen van e-books. De VOB betoogt in deze zaak dat het leenrecht van toepassing is op het uitlenen van e-books en onderbouwt dat door te stellen dat het distributierecht met de verkoop van het e-book is uitgeput volgens dezelfde redenering als het HvJEU in *Usedsoft* volgde ten aanzien van software. De rechtbank beslist het HvJEU te vragen of het leenrecht op e-books van toepassing kan zijn en, zo ja, of daarvoor moet zijn voldaan aan de voorwaarde die artikel 4 lid 2 van de Auteursrechtlijn stelt aan uitputting van het distributierecht, t.w. dat het werk in het verkeer is gebracht door een eerste verkoop of andere eigendomsovergang van dat exemplaar in de Unie door de rechthebbende of met zijn toestemming. Intussen heeft het Hof Amsterdam in een kort geding geoordeeld dat Tom Kabinet door mag gaan met haar platform voor de verkoop van tweedehands e-books omdat niet kan worden uitgesloten dat het HvJEU de redenering van *Usedsoft* ook ten aanzien

²⁰ Hoge Raad 28 maart 2014, AMI 2014, p. 79.

²¹ Rb. Amsterdam, 27 augustus 2014, AMI 2014-6, p. 208 m.nt. Kabel (hoger beroep ingesteld).

²² Hof Amsterdam, 20 mei 2014, IER 2014, nr. 42, p.279, m.nt. Seignette. Voorts kritisch J.J.C. Kabel, noot in AMI 2014, p. 167.

²³ Rb. Limburg, 26 maart 2014, CR 2014, 117 m.nt. Anemaet.

²⁴ Rb. Den Haag, 3 september 2014, ECLI:NL:RBDHA:2014:10962.

van e-books zal volgen. Het Hof wijst wel een verbod toe op verkoop van ongeautoriseerde exemplaren. Tom Kabinet moet dus verifiëren of de aangeboden e-books met toestemming van de rechthebbende zijn verkregen en niet op de computer van de verkopende partij achterblijven.²⁵

Literatuur

Ausloos, J.

‘Computerrecht, Zoekmachines in Europa – gevangen tussen twee vuren?’, *Computerrecht* 2014/179, p. 304

Breeman, V.E

‘‘Ontmoeting en debat’’: Bibliotheekweg versus Auteurswet in het digitale domein’, *AMI* 2014/5, p. 139

Cock Buning, M. de, & Lingen, N. van, ‘Tien jaar verder, de parodie-exceptie in de rechtspraak’, *AMI* 2014/6, p. 190

Cock Buning, M, ‘Ashby Donald; commercial speech en uitingsvrijheid in het auteursrecht’, *IER* 2014/36, p. 242

During, W.G.L.

‘Rekken en strekken met de UsedSoft-formule’, *AMI* 2014/1, p. 1

Grosheide, F.W.

‘Enige rechtsvergelijking na het Deckmyn-arrest’, *AMI* 2014/6, p. 199

Huydecoper, J.L.R.A.

‘Auteursrecht met betrekking tot octrooiaanvragen’, *BIE* 2014/02, p. 38

Janssen, M.C.

‘De impact van het internet op de sector van het auteursrecht (of is het omgekeerd?) – een analyse aan de hand van de rechtspraak van het Hof van Justitie’, *SEW* 2014/10, p. 454

Kabel, J.J.C.

‘Voorbaat of vermoeden? De rol van artikel 45d Auteurswet: kanttekeningen bij het arrest NORMA/NLkabel’, *AMI* 2014/3, p. 73

Kuitert, E.A. met Klomp, R.J.Q.

‘Ruim baan voor de literaire parodie’, *AMI* 2014/6, p. 186

Rebel, S.C.

‘Leenrecht en beeldende kunst: waarom een algemene leenrechtvergoeding moeilijk te verenigen is met de kunstuitleenmarkt’, *AMI* 2014/1, p. 11

Schrijvers, M.G.

‘Intellectuele Eigendom en Reclamerecht, ReDigi - een enge beslissing? De online verkoop van tweedehands digitale muziekbestanden’, *IER* 2014/1, p. 1

Senftleben, M.R.F.

‘Spelen met vuur: over de nodeloze uitbreiding van fictief makerschap in het Vuurkorven-arrest van

²⁵ Hof Amsterdam, 20 januari 2014, ECLI:NL:GHAMS:2015:66 (*NUV/Tomkabinet*).

de Hoge Raad en de onvermijdelijke afschaffing van het opdrachtgeversauteursrecht in de toekomst', AMI 2014/2, p. 41

Spoor, J.H.

'Primaire of secundaire openbaarmaking, uitzending of heruitzending? Kanttekeningen bij het arrest NORMA/NLkabel', AMI 2014/3, p. 78

Sprauwen, J.R.

'Gewone link maakt in principe geen inbreuk op auteursrechten', Bb 2014/32, p. 98

Struik, H.

'Past de UsedSoft-constructie ook in de Auteursrechtrichtlijn?', AMI 2014/2, p. 47

Visser, D.J.G.

'De kabeldoorgiftevergoeding is dood; leve de kabeldoorgiftevergoeding! Het arrest NORMA/NLkabel en de voorgestelde wijziging van het Wetsvoorstel Auteurscontractenrecht', AMI 2014/3, p. 82

Voorhoof, D.

De parodie-exceptie als geharmoniseerd EU-concept: op zoek naar een rechtvaardig evenwicht tussen auteursrecht en expressievrijheid, AMI 2014/6, p. 179

Zwaan, M.R. de

'De bevrijdende lach: hoe het Europese Hof het keurslijf van het gesloten beperkingenstelsel minder laat knellen', AMI 2014/6 (*Deckmyn, parodie*), p. 193